

ОБУЧЕНИЕТО ПО ИКОНОМИКА В СРЕДНОТО УЧИЛИЩЕ – ЦЕЛИ И ДОБРИ ПРАКТИКИ

Автор: Румина Вълкова (асистент,
доктор)

*Университет за национално и световно
стопанство, София*

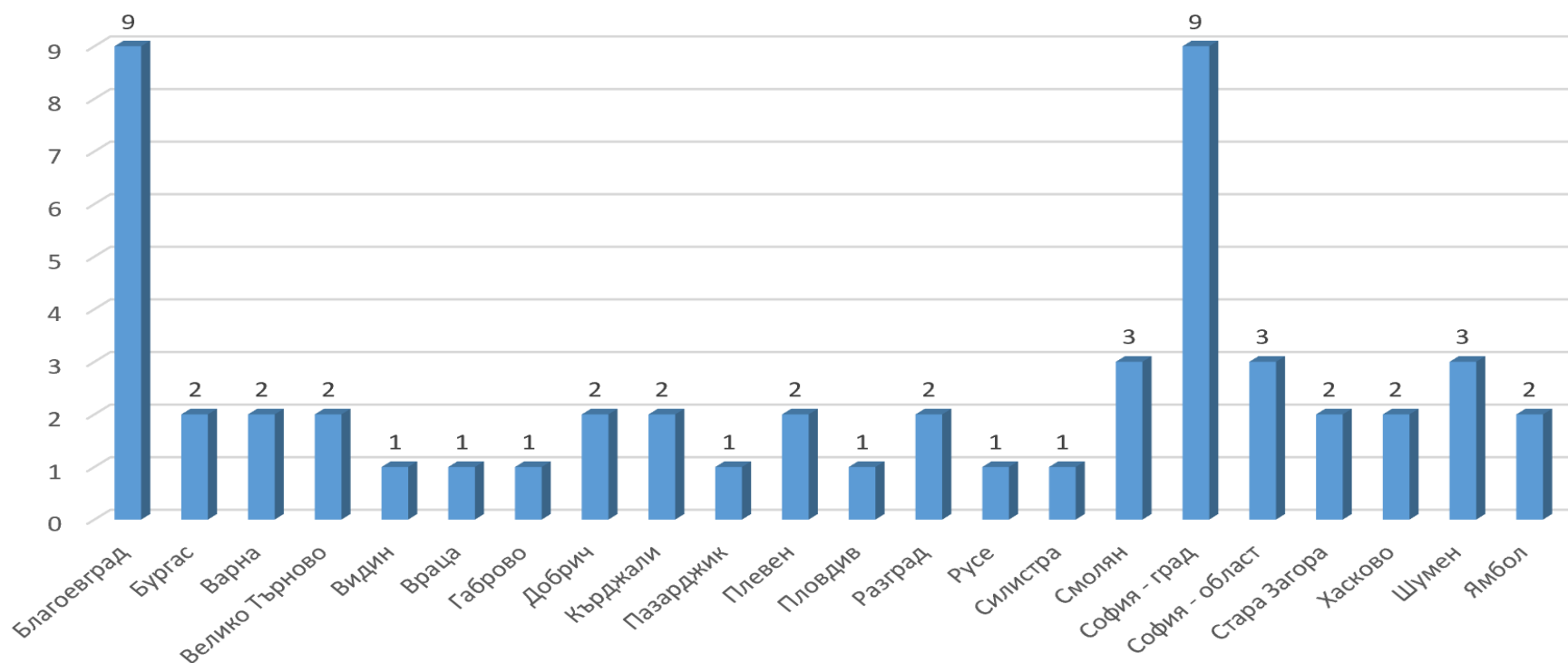

В доклада са открити някои от основните цели, които са поставени пред обучението по икономика в средното образование, за да може то максимално адекватно да отговаря на потребностите и изискванията на пазара на труда.

В последните години обучението по икономика набира все по-широко приложение, както като добра база за по-нататъшно образование, така и като сфера на развитие за учениците. Все повече практиката и пазара на труда показват необходимостта си от добре подготвени кадри, които успешно могат да реализират своя потенциал.

Брой училища с профил Икономика

Фиг. 1 Разпределение на профилираните средни училища и професионални гимназии с профил **икономическо развитие** по области в страната по данни на Национален портал за кариерно ориентиране на учениците към МОН[5]

Основни цели, залагани в обучението по икономика в средното образование в България

Сред основните цели на обучението по икономика и предприемачество в средните училища, които се залагат може да открият следните:

- ❖ Придобиване на знания, свързани с основните раздели в икономическата теория – изучават се основни понятия – какво е икономика, търсене, предлагане, пазари, финансиране, производство и др.
- ❖ Придобиване на знания, свързани с международно икономическо сътрудничество
- ❖ Придобиване на знания относно основните икономически цикли
- ❖ Добиване на умения за прилагане на теоретичните знания в практически ситуации
- ❖ Добиване на умения за прилагане на получените знания при решаване на конкретни казуси

Методологията за придобиване на знания и умения представлява комбинация от традиционна теория в съчетание с практически упражнения и компютърни симулации, подпомагани от компютърен софтуер и присъствие на бизнес консултанти. Упражненията включват дискусии, игри, прожектиране на видеофилми, творчески задачи, тестове, анкети, работи в екип, игри по роли и др.

Добри практики в обучението по икономика в средното образование

Все по-често професионалните гимназии и профилираните средни училища, предлагащи профил „икономика/икономическо развитие“ участват в различни програми, проекти, платформи и др. с цел добиване на опит и обратна връзка и даване на възможност на учениците да получат възможно най-добра реализация. Представям няколко примера за добри практики на различни училища в страната, чрез които се подобрява мотивацията на учителите и учениците от една страна и от друга се обвързва образованието с реалните потребности на пазара на труда.

Национална финансово-стопанска гимназия (НФСГ) – специалност „Икономика и мениджмънт”

Изградена е на базата на европейски стандарти по Българо-Австрийски образователен проект.

Целите и изискванията към учениците е добиване на знания относно публичните финанси, самостоятелно вземане на мениджърски решения, задълбочен икономически анализ и др. Подготовката на учебния план и обучението предлагат не само възпроизвеждане на учебния материал, но и добиване на приложими в практиката знания и умения.

Курсът на обучение е с продължителност 5 години (от 8-ми до 12-ти клас). Курсът дава възможност за придобиване на средно образование или за придобиване на втора и/или трета степен на професионална подготовка. Придобива се квалификация – професия Икономист след полагане на държавни изпити по теория и професията и практика на професията.

Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев” – Благоевград –

Стратегия за интернационализация – 2021-2027г.

- ❖ Мобилност за ученици – по теми в областта на икономиката.
 - ❖ Мобилност за персонала – възможности за придобиване на нови умения и компетентности.
 - ❖ Участие в национални и международни икономически състезания и олимпиади.
- Гимназията е координатор на национално ниво на Международна олимпиада по икономика (International Economics Olimpiad).

23 СУ „Фредерик Жолио Кюри” – София – проект „Професия за теб, реализиран в училището с ученици от 12-ти клас с профил „икономически/икономическо развитие” по инициатива на фондация „Дизайн за всички – България” и консултантско дружество „ДБ Интерконсулт”. В рамките на проекта учениците са преминали курс по професионална ориентация.

Целта на проекта е учениците да получат правилна насока в професионалното си самоопределяне и да имат възможност за кариерно консултиране.

Професионална гимназия по икономика и управление „Елиас Канети” – Русе
– участие в проект „Подкрепа за дуалната система на обучение”.

Целта на проекта е съвместно с партньорите – големи търговски вериги – да се представят на учениците възможностите за кандидатстване и кариерно развитие в тези компании. В рамките на проекта се осъществяват срещи на ученици от 8-ми и 12-ти клас с представители на търговските фирми и се провеждат пробни стажове с цел учениците да се запознаят с работния процес в реална среда и да приложат получените знания по икономически дисциплини.

Професионална гимназия по икономика „Проф. д-р Димитър Табаков” – Сливен.

Ученици от гимназията участват в проект „Ученически проекти”, реализиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” с бенефициент Министерство на образованието и науката и съфинансиран чрез Европейски структурни и инвестиционни фондове.

Целта на проекта е да бъде повишено качеството на професионалното образование и то да бъде съобразено с потребностите на икономиката и пазара на труда.

Основните цели на проекта са:

- ❖ Да се подобри взаимодействието между училището и бизнеса.
- ❖ Да се привлекат представители на бизнес средите, които да представят на учениците съвременни методи на обучение, приложими в практиката.
- ❖ Обвързване на професионалното образование с нуждите на пазара на труда.
- ❖ Осигуряване на възможности за достъп до практическо обучение.

Заклучение

Нарастващата значимост на обучението по икономика в средните профилирани училища и професионални гимназии се определя от засилващия се интерес на днешното поколение ученици към области на образованието с добри възможности за развитие. Редица са факторите, които влияят върху процеса на обучение както в общообразователен план, така и в частност на обучението по икономика. Сред тях са използването на иновативни методи, подходи и инструменти; дигитализацията на обучението; развитието на технологиите и все по-широкото им прилагане в образованието и др. Съвкупността от фактори води до реформи и развитие на общообразователния процес като цяло и обучението по икономика в частност. Провеждат се различни състезания, проекти, олимпиади и др., с помощта на които учениците могат не само да получат обратна връзка за нивото на получените знания, но и да имат стимул да търсят нови възможности за развитие.

Благодаря за вниманието!